



Skogshistoriska Sällskapet
Mats Hannerz, sekreterare

Protokoll från årsstämma i Skogshistoriska Sällskapet

Tid: 2021-03-26 kl. 10:00-11:15.

Plats: Webinarium via Zoom, tekniskt administrerat från KSLA.

Närvarande medlemmar utöver avgående styrelsen: 23 personer, se röstlängd i bilaga 1.

Närvarande från avgående styrelsen: Hans-Jöran Hildingsson, Erik Valinger, Iréne Gustafson, Lars Klingström, Jan Fryk, Rose-Marie Högberg, Anna-Lena Axelsson och Mats Hannerz.

§ 1 Stämmans öppnande

Sällskapets ordförande Hans-Jöran Hildingsson hälsade ledamöterna välkomna och förklarade stämman öppnad. Som röstlängd gäller den förteckning av närvarande som hade anslutit sig till webinariet (bilaga 1).

§ 2 Val av ordförande och sekreterare för stämman

Till ordförande för stämman valdes Hans Carlander och till sekreterare Mats Hannerz.

§ 3 Prövning om stämman är stadgeenligt utlyst

Kallelse till årsstämman gick ut med Tidender till samtliga medlemmar i slutet av februari. Stämman fann att årsstämman därmed var stadgeenligt utlyst.

§ 4 Val av justeringspersoner

Till att jämte ordförande justera dagens protokoll valdes Yngve Nordenstam och Weine Wahlbeck.

§ 5 Godkännande av dagordning

Stämman godkände den förtryckta dagordningen.

§ 6 Redovisning av årsberättelse och årsbokslut för 2020

Hans-Jöran Hildingsson sammanfattade årsberättelsen för 2020 som presenterats i Tidender nr 1, 2021 och även varit tillgänglig på hemsidan. Året har präglats helt och hållet av pandemin med till stor del inställda aktiviteter. En enda exkursion kunde genomföras – Björnlandet i Västerbotten. Som en liten kompensation för de uteblivna mötena gav Sällskapet ut skriften Gott Virke, en redigerad skrift om användningen av och egenskaperna hos våra svenska trädslag, baserad på ett examensarbete av Bengt Andersson. Skriften har skickats till samtliga medlemmar. Trots pandemin har Sällskapet fått netto 42 nya medlemmar under året. Årets resultat blev positivt, 34 416 kr. Utöver medlemsavgifter har bidrag bland annat erhållits från Riksantikvarieämbetet (driftsbidrag) och Rundvirkestiftelsen (för skriften Gott Virke). Annonsförsäljningen

[Handwritten signatures in blue ink]

för årsskriften har också lett till god utdelning. Dessutom har medlemmar frivilligt gett bidrag till Sällskapet, en del med fyrsiffriga belopp, vilket Hans-Jöran tackade särskilt för.

§ 7 Redovisning av revisionsberättelse

I de ordinarie revisorernas frånvaro läste Weine Wahlbeck upp revisionsberättelsen (bilaga 2).

§ 8 Fastställande av årsberättelse och årsbokslut för 2020

Stämman fastställde årsberättelse och årsbokslut för 2020 och beslutade att överskottet skulle föras till ny räkning.

§ 9 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen

Stämman beviljade styrelsen ansvarsfrihet för 2020.

§ 10 Budget och verksamhetsplan för 2021

Hans-Jöran Hildingsson presenterade budgeten för 2021 (se bilaga 3), som är delvis avhängig om planerade exkursioner kommer att kunna genomföras med tanke på pandemins utveckling. Året har startat med ett välbesökt webinarium där Kjell Danell presenterade sin historik om jakt och skog i Norrland, något som gav mersmak och kan komma att upprepas med nya ämnen. Hans-Jöran konstaterade att Sällskapet har blivit alltmer erkänt och får många förfrågningar om deltagande i olika aktiviteter. Åke Barklund ställde frågan om Riksantikvarieämbetet bjuds in till våra exkursioner. Hans-Jöran svarade att vi har haft ett mångårigt samarbete med ämbetet men att det kan behöva förnyas i takt med att tidigare kontaktpersoner gått i pension.

Stämman beslutade att godkänna den förelagda budgeten och verksamhetsplanen för 2021.

§ 11 Beslut om antalet styrelseledamöter

Stämman beslutade att godkänna Valnämndens förslag, som föredrogs av Åke Barklund, att antalet medlemmar i styrelsen utgörs av ordförande samt sju ledamöter.

§ 12 Val av ordförande

Valnämnden föreslog omval av Hans-Jöran Hildingsson som ordförande intill Årsstämman 2022. Stämman beslutade i enlighet med Valnämndens förslag (bilaga 4).

§ 13 Val av övriga ledamöter

Valnämnden föreslog omval av Rose-Marie Högberg, Jan Fryk och Mats Hannerz samt nyval av Eva Karlsson Berg intill Årsstämman 2023. Eva Karlsson Berg ersätter Erik Valinger som avgår efter att ha tjänat styrelsen sedan 2007. Stämman beslutade i enlighet med Valnämndens förslag.

§ 14 Val av två revisorer och revisorssuppleanter

Valnämnden föreslog som ordinarie revisorer omval av Erik Viklund och Carl Henrik Palmér intill Årsstämman 2022 samt till suppleanter omval av Mats Carlbom och Anders Brus. Stämman beslutade i enlighet med Valnämndens förslag.

§ 15 Val av tre ledamöter till valnämnd

Till Valnämnden beslutade stämman omval av Åke Barklund (sammankallande) och omval av Bengt Algotsson och Marina Asp.



§ 16 Fastställande av medlemsavgifter

Den föregående styrelsen föreslog en höjning av medlemsavgifterna till 350 kr för årsbetalande (tidigare 300 kr), 450 kr för familj (tidigare 400 kr) och 100 kr för studerande (oförändrat). Höjningen motiverades med att avgiften varit oförändrad sedan 2014 samtidigt som Sällskapets aktiviteter och produkter blivit mer ambitiösa och också kostsamma. Den nyvalda styrelsen ska vid ett kommande strategimöte diskutera hur föreningens position kan stärkas och göras ännu mer offensiv. Studenter ses som en strategiskt viktig grupp för att säkra kontinuiteten i Sällskapet.

Stämman fastställde medlemsavgifterna i enlighet med föregående styrelsens förslag.

§ 17 Utdelande av årets Örtug

Erik Valinger läste upp motiveringarna för årets tre Örtugar.

Örtug nr 58 tilldelades Brita Asplund för hennes examensarbete inom jägmästarprogrammet vid SLU ”53 – en statlig storstädning av skogslandskapet” från år 2020. Brita Asplund tog emot gratulationerna under mötet och berättade kort om arbetet.

Örtug nr 59 tilldelades Mats Nylinder och Hans Fryk för deras bok ”Gamla sägar”, utgiven 2020. Mats Nylinder deltog i mötet och gjorde efter årsstämman en uppskattad presentation med bilder kring bokens tillblivelse, och även en liten inblick i ett nytt bokprojekt.

Örtug nr 60 tilldelades Peter Danielson för boken ”Stöpsjöhyttan – en bricka i svensk storpolitik” utgiven år 2020. Peter Danielsson kunde inte närvara vid mötet, men kommer att uppmärksammas vid ett personligt besök från delar av styrelsen.

Se motiveringar i bilaga 5. På Skogshistoriska Sällskapets hemsida kommer information att finnas om hur skrifterna är tillgängliga för köp eller nedladdning.

§ 18 Styrelsens förslag på hedersledamöter

Inga inkomna förslag fanns att behandla.

§ 19 Behandling av förslag från medlemmar

Inga inkomna förslag fanns att behandla.

§ 20 Övriga frågor

Åke Barklund föreslog att stämman riktar ett tack till styrelsen för ett gott genomfört arbete under 2020. Stämman biföll förslaget enhälligt.

Bengt Algotsson önskade en förteckning över regionala skogsföreningar som kan bli aktuella för samarbeten. Styrelsen tog tacksamt emot förslaget.

Lars-Olof Österström redogjorde för Museinätverkets roll och det skogliga kulturarvets undanskynda ställning i det statliga kulturstödet. Nätverket, som hittills varit en informell sammanslutning, kommer att ombildas till en förening, vilket ökar möjligheterna att söka kulturstöd.

Roger Asserståhl återvände till frågan om medlemsavgiften och förhoppningen om att Sällskapet nu i ännu högre grad deltar i samhällsdebatten och sätter in skogshistorien i ett större sammanhang. Efter hans utläggning föreslog Åke Barklund att Roger Asserståhl präntar ner sina tankar i en artikel för Tidender eller Årsskrift.

Lars Klingström påminde om det upprop han gjort i Tidender om bidrag 2021 års årsskrift. Temat kommer preliminärt att vara "skogens vägar" om hur råvaror, produkter och människor transporterats på land, i luften och på vatten genom tiderna.

§ 21 Årsstämmoförhandlingarnas avslutande

Stämмоordföranden förklarade årsstämman avslutad och konstaterade att det är få föreningar där medlemmarna får så mycket för pengarna. Hans-Jöran Hildingsson tog därefter vid och tackade närvarande medlemmar, stämmans ordförande samt styrelsen. Han riktade också ett särskilt tack till Erik Valinger som nu valt att avgå efter att ha varit ledamot i styrelsen sedan 2007 och vice ordförande sedan 2014. Erik önskades lycka till med sina bokprojekt, också dessa med skogshistoriska teman.

Vid protokollet



Mats Hannerz

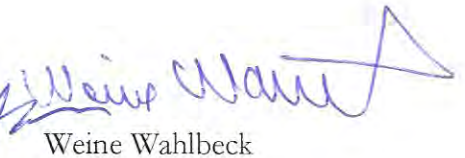
Justeras



Hans Carlander



Yngve Nordenstam



Weine Wahlbeck

Bilagor

1. Närvarande medlemmar och tillika röstlängd
2. Revisorernas berättelse
3. Budget för 2021
4. Valnämndens förslag
5. Örtugar 2021

Bilaga 1, Skogshistoriska Sällskapetets Årsstämma 26 mars 2021, närvarande medlemmar och röstlängd

Ledamöter i avgående styrelsen	
Hans-Jöran Hildingsson	Erik Valinger
Rose-Marie Högberg	Lars Klingström
Anna-Lena Axelsson	Iréne Gustafson
Jan Fryk	Mats Hannerz
Övriga närvarande	
Jimmy Lyhagen	Brita Asplund
Mats Nylinder	Fredrik Daveby
Alf Olsson	Gert Andersson
Åke Barklund	Hans Winsa
Weine Wahlbeck	Lars-Olof Österström
Agneta Wahlbeck	Magnus Andersson
Bengt Algotsson	Marianne Eriksson
Katla Kindestam Nilsson	Hans Carlander
Monica Bohlin	Sten-Erik Nordlander
Yngve Nordenstam	Agneta Gärdin Wulf
Roger Asserstål	Bengt Stenerås
Yngve Nordenstam	



Bilaga 2, revisorernas berättelse

Till Årsmötet i Skogshistoriska Sällskapet (895401-0073)

Vi har granskat årsbokslutet och bokföringen samt styrelsens förvaltning för år 2020 i Skogshistoriska Sällskapet. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsbokslutet och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisions sed i Sverige. Revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I revisionen ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsbokslutet. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om styrelsen eller någon styrelseledamot har handlat i strid med föreningens stadgar eller årsmötesbeslut.

Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för att tillstyrka att årsmötet fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen, disponerar resultatet enligt förslaget i verksamhetsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm, den 3 februari 2021



Erik Viklund
Revisor



Carl Henrik Palmér
Revisor



Bilaga 3, Budget 2021

SKOGSHISTORISKA SÄLLSKAPET

	budget 2021
Intäkter	
Medlemsavgifter	425 000
Frivilliga bidrag från medlemmar	15 000
Bidrag från Riksantikvarieämbetet	70 000
Annonsintäkter	110 000
Exkursionsavgifter	30 000
Övriga intäkter	15 000
Summa intäkter	665 000
 Kostnader	
Styrelsemöten och årsstämma	55 000
Arvoden	75 000
Resekostnader	25 000
Administration	15 000
Marknadsföring och kommunikation	65 000
Tryck, produktion och distribution	375 000
Exkursionsavgifter	30 000
Övriga kostnader	675 000
 Budgeterat resultat 2021	-10 000

Handwritten signature and initials

Bilaga 4, Valnämndens förslag

Valnämndens förslag till Skogshistoriska Sällskapets årsstämma i Stockholm, fredagen den 26 mars 2021

1. *Beslut om antal styrelseledamöter.*

Valnämnden föreslår: Oförändrat, ordförande samt 7 ledamöter.

2. *Val av ordförande.*

Valnämnden föreslår: Intill årsstämman 2022, omval av Hans-Jöran Hildingsson.

3. *Val av övriga styrelseledamöter.*

Ledamöter vars mandattid går ut vid nästa års stämma (2022) är Iréne Gustafson, Lars Klingström och Anna-Lena Axelsson.

Ledamöter vars mandattid går ut vid årets stämma (2021) är Erik Valinger, Rose-Marie Högberg, Jan Fryk och Mats Hannerz.

Valnämnden föreslår: Intill årsstämman 2023, omval av Rose-Marie Högberg, Jan Fryk och Mats Hannerz samt nyval av Eva Karlsson Berg.

Om ovanstående förslag vinner årsmötets gillande utgörs styrelsen 2021 / 2022 av:

Hans-Jöran Hildingsson, ordförande

Eva Karlsson Berg

Iréne Gustafson

Lars Klingström

Mats Hannerz

Rose-Marie Högberg

Jan Fryk

Anna-Lena Axelson

4. *Val av två revisorer och två revisorssuppleanter.*

Valnämnden föreslår: Omval av Erik Viklund (ordinarie) och Carl Henrik Palmér (ordinarie) samt omval av Mats Carlbom (suppleant) och Anders Brus (suppleant).

10 mars 2021

Åke Barklund, sammankallande Marina Asp

Bengt Algotsson

PS. Valnämnden är beredd att medverka ett år till!

Bilaga 5, belöningen Örtugen 2021

Skogshistoriska Sällskapet belöning Örtugen 2021

Örtug nummer 58 tilldelas Brita Asplund, för hennes examensarbete i skogsvetenskap på 30 högskolepoäng inom jägmästarprogrammet vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), 5§3 – *en statlig storstädning av skogslandskapet*.

Brita Asplunds examensarbete i skogshistoria behandlar olika aspekter av den statliga satsningen på ersättning för återväxtåtgärder under 11 budgetår (1980/1981-1990/1991) för att ersätta lågt producerande skogsbestånd med mer växtliga. Satsningen kom att benämnas ”5§3-bidrag” utifrån paragrafen 5§3 i skogsvårdslagen från 1979. Statens argument för att denna satsning ansågs nödvändig var oron över att avverkningarna i landet överskred tillväxten och att den framtida virkesförsörjningen till en växande industri var hotad.

I examensarbetet presenterar Brita motiven för programmets inrättande, hur det utformades, den kritik det fick och hur resultatet blev i de områden i landet där bidragen utnyttjades mest. Hennes genomgång baseras bland annat på skogsstatistiska årsböcker, riksdagsprotokoll och utsökningar i svenska dagstidningar.

Brita Asplund konstaterar att det beviljades 5§3-bidrag för en kostnad av totalt 1,1 miljarder kronor under de år programmet pågick och att cirka 66 procent av bidragen gick till privata skogsägare, främst i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Hennes analys av bidragets utfall visar att både virkesutbudet och sysselsättningen minskade under programmets genomförande, eftersom avverkningen riktades mot bestånd med lågt virkesförråd, och att det funnits höga naturvärden i flera av de bestånd som avverkades enligt 5§3. Då programmet finansierade återväxten på totalt cirka

400 000 hektar så anser Brita att det ledde till en miljöskadlig storstädning av skogslandskapet.

Örtug nummer 59 tilldelas Mats Nylinder och Hans Fryk för deras bok *Gamla sågar*, utgiven år 2020.

Mats Nylinder och Hans Fryk har i ord och många bilder skildrat 101 av de en gång mer än 10 000 byasågar som genom tiderna funnits i Sverige. Via tålmodigt sökande i olika arkiv och genom kontakter med lokala hembygdsföreningar fick de ihop en lista med 140 sågar som de sedan besökte. Urvalet skedde utifrån kriterierna att sågarna skulle vara anlagda på 1800-talet och det skulle finnas vattenhjul eller turbiner kvar. Drygt hundra av dem uppfyllde dessa kriterier och det är de som dokumenteras i boken.

Läsaren (och tittaren) får följa med på en resa som går över hela landet till, idag ofta undangömda platser där traktens bönder med hjälp av rinnande vatten, vind eller ånga, sågade virke till plank och bräder. De båda författarna uttrycker i boken stor respekt för dem som skapade byasågarna. Hur de för hand anlade dammar, byggde

vattenrännor och konstruerade vattenhjul. Och hur man gick samman för att finansiera inköp av sågblad och kuggväxlar.

Dokumentationen skedde i sista minuten. Flera av sågarna lades ned för mer än ett sekel sedan och naturen är på de flesta håll i full färd med att återta vad människorna en gång byggde upp. På andra ställen har förfallet inte gått lika långt och här och var finns sågar i körbart skick, nogsamt underhållna av lokala hembygdsföreningar.

Skogshistoriska Sällskapet anser att Mats Nylinder och Hans Fryk genom engagemang och betydande personliga insatser lyft fram och tydliggjort en viktig del av den svenska skogshistorien vars fysiska rester inom en snar framtid till stor del kommer att vara försvunna.

Örtug nummer 60 tilldelas Peter Danielson, för hans bok *Stöpsjöhyttan – en bricka i svensk storpolitik* utgiven år 2020.

Peter Danielson har på ett förtjänstfullt sätt sammanställt sin fädernegårds och sin familjs historia. Stöpsjöhyttan ligger någon mil norr om Filipstad och är en av de många hyttor som en gång fanns i östra Värmland. Den anlades år 1601, bara någon mil från gruvorna i Nordmark och omgiven av obrukade och då, till synes oändliga skogar.

I sin bok beskriver Peter Danielson vilken enorm betydelse som gruvbrytning och järntillverkning kom att få för Sveriges ekonomi. Och hur snabbt skogarna i hyttornas närområden påverkades av den exploatering de utsattes för. Redan i mitten av 1600-talet börjar ordet skogsbrist dyka upp i Stöpsjöhyttans källskrifter.

I perspektiv av den skogspolitiska utvecklingen i Sverige får läsaren sedan följa hyttans växlande öden under de följande århundradena. Hur de tidigare mönstren bröts på 1830-talet då handelshuset James Dickson & Co gjorde entré på den värmländska virkesmarknaden och trävaror tog över järnets tidigare roll. Och hur slutligen också Stöpsjöhyttan år 1882 drabbades av bruksdöden – men räddades efter ett antal magra år av den såg som kördes igång 1897. Idag är skogen basen i företaget.

Peter Danielsons bok är också något av en familjekrönika. Den förmedlar bilden av hur gården Stöpsjöns ägare mött tidens krav genom anpassning och en strävan att ta vara på nya möjligheter. Boken ger även plats för gårdens anställda och den natur och kulturmiljö som omger den. Ett extra plus också för det rikliga bildmaterialet.

Men boken om Stöpsjöhyttan är inte bara till glädje för familjen Danielson och boende med anknytning till bygden. Den kan också tjäna som inspirationskälla för alla de som vet med sig att den gård eller verksamhet man idag förvaltar, ruvar på en spännande historia som väntar på att skrivas ned.

Grattis till Örtugen nr 58, 59 och 60 önskar

Skogshistoriska Sällskapet

